

Resumé af Kommissionens afgørelse
af 21. oktober 2014
(Sag AT.39924 — rentederivater i schweizerfranc)

(CHF LIBOR)

(meddelt under nummer C(2014) 7605)

(kun den engelske udgave er autentisk)

(2015/C 72/07)

Den 21. oktober 2014 vedtog Kommissionen en afgørelse om en procedure i henhold til artikel 101 i traktaten om Den Europæiske Unions funktionsmåde (»TEUF«) og artikel 53 i aftalen om Det Europæiske Økonomiske Samarbejdsområde (»EØS-aftalen«). I overensstemmelse med bestemmelserne i artikel 30 i Rådets forordning (EF) nr. 1/2003 ⁽¹⁾ offentliggør Kommissionen hermed parternes navne og afgørelsens hovedindhold, herunder eventuelle sanktioner, dog således at virksomhedernes berettigede interesse i, at deres forretningshemmeligheder beskyttes, er sikret.

1. INDLEDNING

- (1) Denne afgørelse vedrører en samlet og vedvarende overtrædelse. De virksomheder, som denne afgørelse er rettet til, har deltaget i en overtrædelse af artikel 101 i TEUF og artikel 53 i EØS-aftalen. Overtrædelsen bestod i at begrænse og/eller fordreje konkurrencen inden for rentederivater i schweizerfranc, som er knyttet til schweizerfranc LIBOR-renten (»CHF Libor«).
- (2) I overtrædelsesperioden var CHF Libor referencerenten for mange finansielle instrumenter denomineret i schweizerfranc. CHF Libor blev fastsat af British Bankers Association (BBA) ⁽²⁾. Renten blev fastsat dagligt for forskellige løbetider på grundlag af indrapporteringer fra de banker, der var medlem af CHF Libor-panelet. Disse banker blev bedt om på alle bankdage før et bestemt tidspunkt at indsende estimater over, hvilke rentesatser de mente, de ville kunne låne til uden sikkerhedsstillelse på et marked af en rimelig størrelse på Londons interbankmarked ved forskellige løbetider. BBA's beregningsagent, Thomson Reuters, beregnede efterfølgende den daglige CHF Libor-rente for de forskellige løbetider på grundlag af gennemsnittet af indrapporteringerne, dog uden at medregne de tre højeste og de tre laveste indrapporteringer. De deraf resulterende rentesatser blev derefter øjeblikkelig offentliggjort og var efterfølgende tilgængelige for offentligheden hver bankdag. Da overtrædelsen fandt sted, var der 12 banker i CHF Libor-panelet, herunder de to deltagere i overtrædelsen.
- (3) CHF Libor-renterne afspejles bl.a. i prissætningen af rentederivater i schweizerfranc, som er finansielle produkter, der anvendes af selskaber, finansielle institutioner, hedgefonde og globale virksomheder til at styre deres renterisikoeksponering (risikoafdækning for både låntagere og investorer), til at generere gebyrer som mellemhandler eller til at spekulere ⁽³⁾.
- (4) De mest almindelige rentederivater i schweizerfranc er: i) fremtidige renteaftaler, ii) renteswaps, iii) renteoptioner og iv) rentefutures. Rentederivater i schweizerfranc handles på tværs af EØS og kan handles »over-the-counter« (OTC) eller, som det er tilfældet med rentefutures, på en børs.
- (5) Denne afgørelse er rettet til følgende virksomheder (»adressaterne«):
 - The Royal Bank of Scotland Group plc og The Royal Bank of Scotland plc (»RBS«), samt
 - JPMorgan Chase & Co. og JPMorgan Chase Bank, National Association (»JPMorgan«).

2. BESKRIVELSE AF SAGEN

2.1. Sagsforløb

- (6) Sagen blev indledt på baggrund af en anmodning om bødefritagelse, som blev indgivet af RBS den 9. august 2011. Den [...] anmodede JPMorgan om bødenedsættelse i henhold til samarbejdsmeddelelsen.

⁽¹⁾ EFT L 1 af 4.1.2003, s. 1.

⁽²⁾ Som følge af Wheatley-rapporten fra 2012 anbefalede Det Forenede Kongeriges regering, at en række andre institutioner skulle forvalte og føre tilsyn med Libor.

⁽³⁾ De forskellige løbetider på CHF Libor afspejles i prisen på rentederivater i schweizerfranc. De respektive løbetider for CHF Libor, som udløber på en fastsat dato, kan enten påvirke de pengestrømme, som en bank modtager fra en modpart til rentederivater i schweizerfranc, eller de pengestrømme, som en bank har brug for til at betale modparter til sådanne rentederivater.

- (7) Den 24. juli 2013 indledte Kommissionen proceduren efter artikel 11, stk. 6, i forordning (EF) nr. 1/2003 over for adressaterne, med henblik på at påbegynde forligsförhandlinger med dem. Der blev gennemfört forligsmöder med parterne, og de indsendte efterfölgende deres formelle anmodning om forlig, jf. artikel 10a, stk. 2, i forordning (EF) nr. 773/2004⁽¹⁾, med det ene formål at nå et forlig med Kommissionen i denne sag, uden at dette vedrörer eventuelle andre sager (»forligsindlæg«).
- (8) Den 23. september 2014 vedtog Kommissionen en klagepunktsmeddelelse, og begge parter bekræftede, at indholdet afspejlede deres forligsindlæg, og at de ønskede at följge forligsproceduren. Det Rådgivende Udvalg for Kartel- og Monopolspörsmål afgav en positiv udtalelse den 17. oktober 2014, og Kommissionen vedtog afgörelsen den 21. oktober 2014.

2.2. Adressater og overtrædelsens varighed

- (9) De fire adressater har deltaget i et kartel, hvilket udgör en overtrædelse af artikel 101 i TEUF og artikel 53 i EÖS-aftalen, i perioden fra 6. marts 2008 til 13. juli 2009.

2.3. Resumé af overtrædelsen

- (10) De parter, som deltog i overtrædelsen, udviste fölgende konkurrencebegrænsende adfærd: I perioden fra 6. marts 2008 til 13. juli 2009 talte en börshandler hos JPMorgan ved adskillige lejligheder med en börshandler hos RBS om RBS' indberetninger af CHF Libor-renten for de kommende 3 og 6 måneder ud fra den forståelse, at mindst en af börshandlerne ved handel med rentederivater i schweizerfranc kunne opnå en fordelagtig handelsposition. Börshandleren hos RBS tog — eller udviste vilje til at tage — kontakt til den person hos RBS, der indsendte estimaterne af CHF Libor-renten, for i forlængelse af samtalerne at bede om, at de til BBA indrapporterede tal trak i en bestemt retning, eller i et par tilfælde, at de var på et bestemt niveau. Disse dröftelser mellem börshandlerne hos RBS og JPMorgan blev til tider suppleret af udveksling af oplysninger om nuværende og fremtidige handelspositioner og tilsigtede priser.
- (11) Det geografiske marked for overtrædelsen omfattede hele EÖS.

2.4. Afhjælpende foranstaltninger

- (12) I denne afgörelse anvendes retningslinjerne for beregning af böder fra 2006⁽²⁾. Afgörelsen pålægger de to enheder hos JPMorgan, der er nævnt ovenfor i punkt (5), böder.

2.4.1. Bødens grundbeløb

- (13) Grundbeløbet af den böde, som skal pålægges de berörte virksomheder, fastsættes på grundlag af kartellets omsætning, det forhold at overtrædelsen i sig selv er blandt de mest konkurrencebegrænsende, varigheden og det berörte geografiske marked, samt det forhold at de ulovlige aktiviteter vedrörer finansielle benchmarks, og der pålægges et supplerende beløb for at afskrække virksomheder fra at gentage denne ulovlige praksis.
- (14) Kommissionen tager normalt udgangspunkt i virksomhedens omsætning i det seneste fulde regnskabsår, hvor den har deltaget i overtrædelsen⁽³⁾. Kommissionen kan imidlertid afvige fra denne praksis, hvis en anden referenceperiode anses for at være mere hensigtsmæssig i lyset af sagens forhold⁽⁴⁾.

- (15) I forbindelse med denne overtrædelse har Kommissionen beregnet den årlige omsætning for JPMorgan og RBS på grundlag af de pengeströmmene, som hver bank har modtaget fra deres respektive porteföjler af rentederivater i schweizerfranc, som er knyttet til CHF Libor, og som hidrörer fra aftaler indgået med en modpart i EÖS i løbet af de måneder, hvor adressaterne har deltaget i overtrædelsen, hvilket efterfölgende er blevet omregnet til årsbasis. Disse omsætninger er derefter diskonteret med en ensartet faktor for at tage hensyn til de særlige forhold, der gör sig gældende i sektoren for rentederivater i schweizerfranc, som f.eks. de aftaler om netting, der er en del af sektoren, og som betyder, at banker både kan købe og sælge derivater, således at indgående betalinger modregnes de udgående.

2.4.2. Justering af grundbeløbet: Skærpende eller formildende omstændigheder

- (16) Kommissionen fandt ikke, at der forelå skærpende eller formildende omstændigheder.

⁽¹⁾ Kommissionens forordning (EF) nr. 773/2004 af 7. april 2004 om Kommissionens gennemförelse af procedurer i henhold til EF-traktatens artikel 81 og 82 (EUT L 123 af 27.4.2004, s. 18).

⁽²⁾ EUT C 210 af 1.9.2006, s. 2.

⁽³⁾ Punkt 13 i retningslinjerne for böder.

⁽⁴⁾ Sag T-76/06, *Plásticos Españoles (ASPLA) mod Kommissionen*, endnu ikke offentliggjort i Sml., præmis 111-113.

2.4.3. Omsætningsgrænsen på 10 %

- (17) I henhold til artikel 23, stk. 2, i forordning (EF) nr. 1/2003 kan den bøde, der pålægges hver af de virksomheder, som har deltaget i overtrædelsen, ikke overstige 10 % af den samlede omsætning for hver overtrædelse i året forud for Kommissionens afgørelse.
- (18) I dette tilfælde overstiger ingen af bøderne 10 % af virksomhedernes samlede omsætning i det regnskabsår, der går forud for afgørelsens dato.

2.4.4. Anvendelse af samarbejdsmeddelelsen fra 2006

- (19) Kommissionen indrømmede RBS fuld bødefritagelse. Kommissionen indrømmede også JPMorgan en 40 % bødenedsættelse for virksomhedens samarbejde under undersøgelsen.

2.4.5. Anvendelse af meddelelsen om forlig

- (20) I henhold til meddelelsen om forlig blev alle de bøder, som begge parter blev pålagt, nedsat med 10 %, og denne nedsættelse blev lagt oven i de bødenedsættelser, der indrømmedes på grund af samarbejde.

3. KONKLUSION

- (21) Følgende bøder blev pålagt i henhold til artikel 23, stk. 2, i forordning (EF) nr. 1/2003:

Virksomhed	Bøder (i EUR)
RBS	0
JPMorgan	61 676 000